

Képzőművészeti ponyva

Amikor a budapesti napilapok hetekig tartó nyilvános művészeti vitáikat rendezhetnék a nagyközönség legnagyobb érdeklődése mellett, ugyanakkor mi Szegeden kénytelenek vagyunk azok ellen harcolni, akik a legelémibb jóizlést nélkülözve, kizárólag és kétségtelenül értéktelen üzleti vállalkozásokkal, ismételt és ismételt belopják magukat a művészeti kérdésekben többé-kevésbé tájékozatlan közudatba. A képzőművészet egésze alatt operáló kép-ponyva árusok dzsungelében is elkélne már az erélyes tisztogató kéz, amely rendet terem, kiirtja a szemetet és határt szab a képráma árusok üzleti terjeszkedése elé.

Az Ipartestület székházának vendéglőjében rendezett kiállítás sérti azt a színvonalat, amelyet a sok gondolat küzdő, de a gondolat szüntető üzleti kalandokat nem kereső szegedi művészek a múltban s a jelenben kiharcoltak maguknak. A művészet: kultúra s mint ilyen, jellegzetes a város szellemiségére, formáló hatása s szellemi élet kialakulására és életére. Nem tűrhetjük, hogy a hangzatos reklámokkal, megtevéstől hirt dobólók épp azoknak kétségeit növeljék, akik ismeretekre vágyanak s önévelési öhajuk kielégítésére alkalmat keresnek. Akik régebben tartanak összeköttetést a művészetekkel, főkéntesen, már a plakátban megismerik, a bombahatásnak szánt mondatok mögött megbújó értéktelenséget, de ha mégis megtekintésre rászánják magukat, az első pillanatban átlátják a valót s visszafordulnak. Ezekkel szemben azok, akiknek vagy idejük, vagy kedvük, vagy igényük nem volt eddig a kultúra haladását szemlélni, ma az világrend hajnalán megsejtjük vagy megérjük, a kor szelleméből, vagy a tempót diktáló kormányhatalom politikájából a művelődés fokozottabb szükségességét, az értékkel párhuzamba vont értéktelenség homályában nem képesek tanulságra.

Amikor a miniszterelnök az anti-profitizmust hirdeti, a magyar öntudat maradéktalan megteremtését, akkor irányt kell adnunk minden művelődési utnak s határsorompót állítani azok elé, akik a művelődést profitszedésre felhasználják. A magyar öntudat csak akkor fejlődhet, ha van kultúrája, amire építheti öntudatát.

Talán mondhatnánk azt is, hogy ez a kocsmahelyiségben szerénytelenkedő giccs-kiállítás még nem ok arra, hogy féltsük tőle a magyar öntudatot, a művelődés haladását vagy a szegedi képzőművészetet. Elismerjük, hogy nincs nagy jelentősége, de mégis károsak az ilyen jelentéktelen zavart keltők működése, mert abban a társadalmi osztályban homályosítanak, amelynek a legnagyobb szüksége van az éleslátásra, hogy fejlődésének nemese induló folyamata meg ne torpanjon. Szót kell emelnünk ezek ellen a vándorkereskedők ellen azért is, mert károsan befolyásolhatják azt a szépen megindult műértékeli és művásárlói kedvet, amelyet a muzeumi kiállításokon tapasztalhatunk. Ha nagy nevek, az ország legjobb művészeinek cégére alatt rendezett vállalkozásokban látjuk a már sokszor elítélt, káros működésében már unalomig definiált kép-ponyva kereskedelmet lefűtnek hirt eszközeivel ismételt életre kapni, elveszti az értéket kereső közönség s az öntudatos művész is a jobbra fordulása feketett hitét.

Nem tudjuk, kihez tartozik az eféle vándorkiállítások engedélyezése, de hátkihez is tartozzék, annak kötelessége tanácsot kérni a város kulturális igazgatójától. A kulturális igazgató bejegyzése nélkül, kulturális eseménynek híresztelt kiállítást rendezni nem szabad.

Ez a kiállítás különbözik a már is-

mert hasonló vállalkozásoktól annyiban, hogy itt nem is szerepelnek a meghirdetett nagy mesterek. A múltban gyakran tapasztalhattuk, hogy nagy mestereink műteremszemélyt hordozták végig vidéki városokon, nagy mértékben rontva az illető mester művészi hitelét. A kocsmai kiállításra láttunk ugyan egy sikerületlen Iványi-képet, de ezenkívül egyet sem, amely nagy mestereink bármelyikének is nevét viselte volna. Pár ismert giccsőrs társaságában sok-sok ismeretlen származású festéktornászulöttje szerepelt. Becsületes munkával is lehet ám pénzt szerezni. Festékhöz s ecsethez pedig csak az nyuljon, aki hivattott rá.

(t. i.)

A miniszter ajándéka

A szombat-vasárnap kulturális miniszteri látogatás egy kedves epizódját mondjuk itt el. Rokonszenves volt ez a vizit minden tekintetben, sok öröm járt a nyomában, az ősi Szinyei-Merse család ősi kultúrája hajtott színes virágot a miniszter minden szavából.

Természetes, hogy legközelebbi hozzátartozói várták a legnagyobb izgalommal: a pedagógusok, meg a diákok. Istennem, ha a fiukat már az a gondolat sem hagyja aludni, hogy milyen lesz az új latin tanár, mennyivel fontosabb, hogy ki a legfőbb muftijuk, akitől valamennyiük sorsa függ, nem utolsó sorban az is, hogy melyik lesz uralma alatt a fontosabb tantárgy, melyiken enyhítenek?

Ott voltak hát a fogadtatáson a diákok is. Nem valamennyien, hanem válogatottan. Fűrész Oszkár, a Baross-gimnázium igazgatója se regszemlélt, tartott a hetedik, meg a nyolcadik osztály felett s kiemelt közülük harmadik dalt. Annak kell őket mondanunk, olyan szép szálfamagásra nőttek. Mert mostanában megint nőnek a fiúk, tulmennek az átlagon, a 170 centiméteres szinte közepesnek számít a sorakban, felülről néznek lefelé az emberre, ami — bármit mondjanak is — sokat jelent az önérték kifejlődése tekintetében.

Ezt a harmadik fiút, akikhez hasonlókról Jókai valamikor regényt írt, Fűrész Oszkár aztán felállította a vasuti étteremben két sorban, hogy köztük haladjon át az illusztris vendég.

Elsőrendű volt ez a spallir látvány: az magyar ruhában, aranyrojtos nyakkendőben, a kulturális miniszter látható gyönyörködéssel nézte őket, sőt hogy az ajtóhoz ért, még egyszer visszafordult.

De kedvesek! Melyik iskola diákjai?

— A Baross-gimnáziumé, — felelte Balogh Ádám főigazgató.

Hát a figyelemért, hogy kijöttek a tiszteletemre, adj nekik hétfőre szünetet. Természetesen minden középiskolának.

A régi magyar ur lelke nyilatkozott meg ebben az intézkedésben, a magyar uré, aki nem mehet valahová üres kézzel, pláne mikor először jön vizitbe. Annyi legénynek, legénykének pedig mit adhat kedvesebbet, hiszen ő is volt valamikor diák!

SZÍNHÁZ

Ma este Somlay Artur felléptével:

Naplemente előtt

I. és II. bemutató bérletben; mérsékelttel felémelt helyekkel.

Hétfőn este: **TOSCA.**

HIREK

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban és az egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

A Városi Múzeum egész évben nyitva.

Szolgálatos gyógyszerárak: Apró Jenő Kossuth Lajos-sugár 59, Nyilassy A. bér. Kiss Lajosné Római-körút 23, Salgó Péter bér. Halász Klára Mátyás-tér 4, Temesváry József Klauzál-tér 3.

Városi Színház: Naplemente előtt.

Mozik műsora. Belvárosi Mozi: Így is lehet repülni... Korzó Mozi: A harmincadik, Széchenyi Mozi: Szabotázs.

—OO—

ELSŐTÉTÍTÉS: ESTE FEL 9-KOR.

—OO—

— Október 28-án lesz a törvényhatósági közgyűlés. A törvényhatósági bizottság közgyűlését október 28-án, szerdán délután 4 órára hívta össze dr. Tukats Sándor főispán. A közgyűlést előkészítő kisgyűlést, amely egyúttal saját októberi tárgysorozatát is letárgyalja, hétfőn délután 4 órakor, az előkészítő ülést pedig péntek délelőtt tartják meg a városházán. A közgyűlés legfontosabb tárgysorozati pontja a múlt évi zárszámadás beterjesztése lesz.

— Felmentették állásától a zombori katolikus plébánost. Zomborban jelentik: Mint értesülünk, Szekenderovics Antal pápai kamarást, zombori plébánost azonnali hatállyal felmentette állása alól az egyházmegyei hatóság és helyére adminisztrátorrá Stoffner Márton zombori káplánt nevezte ki. A hivatal átadása már meg is történt.

— A sebesült honvédek megvendégelése. A rőszkeiek vasárnap nyolc kocsival jöttek be Szegedre a sebesült katonák látogatására Boris István plébános vezetésével. Behoztak 115 párnát, megvendégelték a sebesülteket, mindegyiknek jutott sütemény, kávé, szőlő, cigareta. Ugyancsak benn volt a Klebelsberg-iskola Kalászléányegylet 20 tagja, Kiss Pálné tanítónő vezetésével. Ők szintén megvendégelték a katonákat.

— A Dugonics-Társaság felolvasó ülése. A Dugonics-Társaság október 25-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a városháza közgyűlési termében gróf Klebelsberg Kunó emlékére felolvasó ülést tart a következő sorrenddel: Elnöki megnyitó, Mátyás Ferenc r. tag: Novellák, Pálffy-Budinszky Endre r. tag: A rekonstrukció városrendezése. (Székfoglaló). Bálint Sándor r. tag: A szegedi egyetem délvédeli hivatása.

— Katonazenében játszik a MANSz söröződélutánján. Holnap, csütörtökön délután 5 órakor rendezi meg a MANSz söröződélutánját a Hungária-kávéházban. A képsorsolással egybekötött táncdélutánon — amelyet a Vöröskereszt javára rendeznek meg — honvédeknek játszik.

— Pályázat honvédségi szertisztek számára. Budapestről jelentik: A honvédelmi minisztérium pályázatot hirdet a honvéd szertisztek repülőszakmában betöltésre kerülő vasipari főiskolás végzettséghez kötött helyekre. A részletes pályázati feltételek a Honvédségi Közlöny 47. számában és a Budapesti Közlöny 234. számában jelentek meg.

— A TISZA VIZÁLLÁSA. A szegedi rendőrség révkapitánysága jelentése szerint a Tisza vizállása október 20-án reggel 7 órakor — 135 cm, hőmérséklete 13 fok, a levegő hőmérséklete 2 fok Celsius volt.

Heves bőrvizketésnél és csalánkiütésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkeléskor egy pohár természetes «Ferenc József» keserűvízzel feltétlenül kitisztítandó. Képezze meg orvosát!

— Dr. Berky Imre előadása a Délmagyarországi Nevelők Egyesületében. A Délmagyarországi Nevelők Egyesületében kedden igen érdekes előadást tartott dr. Berky Imre gyakorló gimnáziumi tanár a «Filozófia és világnézeti nevelés» címen. Dr. Berky Imre azt fejtegette igen nagy felkészültséggel és szakudással, hogy a filozófia mennyiben alakítja, vagy alakíthatja a növendéket a világnézeti állásfoglalás síkján. Előadása összefoglalásaképpen hangsúlyozza a középiskolai filozófiai tantárgy fontosságát és eredeti felfogással a filozófia új szempontú tanításában látja a keresztény magyar nevelés egyik legfontosabb eszközét. Világnézeti harcát éljük és ebben a harcban mi sem fontosabb, mint a növendéket helyes kritikai és erkölcsi állásfoglalásra nevelni. A mai szörnyű idők a tisztán materialista világnevelésnek köszönhetjük. Pedig a világ csak úgy lesz jobb, ha a lélek diadalmaskodik az anyagon. Az igen tartalmas és szép előadást a hallgatóság nagy tapsal jutalmazta. Csonka Mihály gimnáziumi igazgató, az egyesület alelnöke az előadást megköszönte és kérte az előadót, hogy előadásával többször is, örvendeztesse meg az egyesület tagjait. Dr. Madácsy László előadása az elhúzódt hozzászólások miatt a legközelebbi ülésre maradt.

— Átszökött a határon, hogy csernát vásároljon. Az ügyészségre előállították Kenderegi József 50 éves majdányi lakost, aki engedély nélkül jött át a határon. Kenderegi kihallgatásakor azt vallotta, hogy csak csernát akart vásárolni. Az ügyészségre beterjesztett határőri jelentés szerint azonban Kenderegi alaposan gyanúsítható azzal, hogy rendszeresen járt át a határon és lisztet kereskedett. A nyomozás a vád tisztázására tovább folyik, Kenderegit pedig az ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte és egyelőre tiltott határátlépés vétségé címén indult meg az eljárás elene.

— Az ügyészség szabadlábra helyezte Aszódi bűntársát. A családok és sikasztások egész sorával vádolt dr. Aszódi László, volt ügyvédjelölt bűnyűgyében az ügyészség még folytatja a vizsgálatot. A bűnyűgy aránya olyan terjedelmes, hogy még hetekbe kerül, amíg az ügyészség annak feldolgozásával elkészülhet. Erre való tekintettel dr. Mezős József ügyész előterjesztésére Aszódi László letartóztatásban levő bűntársát, özvegy Mokrá Jánosné dr. Kozma Endre vizsgálóbíró ideiglenesen szabadlábra helyezte. Özvegy Mokráné, mint ismeretes, az volt a bűne, hogy Aszódi rábeszélésére egy 7000 pengős váltóra ráhamisította özvegy Koron Mihályné nevét. A vizsgálat eddigi folyamán nem nyert megerősítést özvegy Mokráné az az állítása, hogy őt Aszódi a járásbírósg folyosóján szólította meg azzal, hogy «egy kis sziveséget kér» tőle. Mokráné tagadja, hogy tudta volna, mikorán célra kell az aláírás, ellenben tény az, hogy ezért a «sziveséget» 70 pengőt fogadott el Aszóditól, tehát bűntetendő cselekményt követett el. Mokráné most már több, mint három hónap óta ült az ügyészség fogházában és minthogy a vizsgálat még folyik, az ügyész a várható büntetés csekély mértékére való tekintettel, nem találta indokoltnak a további fogvatartást.

— Leesett a szekérről. Kedden reggel 8 órakor Tóth József 46 éves kiskundorozsmai lakos a zombói csárda előtt egy kukoricaszárral megrakott szekérről a lovak közé esett. Súlyos fejsérülésekkel szállították a mentők a kórházba.